

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uva-
žajo.

NARODNI

DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas (inserte)** se
plačuje od četrstopenjske
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 265.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 19. novembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Higijena na deželi.

Piše dr. Karba.

Higijena skuša na podlagi natančnega spoznanja človeškega ustrojstva (organizma) in v njegovi okolici se vršeti in uplivačih razmer, človeško zdravje ohraniti in okrepiti. Ta cilj hoče znanstvena in praktična higijena na dva načina doseči. Znanstvena higijena ima vse preiskovati, kar je dobrega ali slabega upliva na človeško zdravje in dognati pogoje, ki so zdravju in razvoju človeka najprikladnejši. Praktična higijena pa hoče na podlagi teh znanstvenih raziskovanj in skušenj uvesti sredstva in naredbe, po katerih se izognemo nevarnostim za človeško zdravje in po katerih okrepimo svoje delo in mu damo kolikor mogoče veliko odporne sile proti zunanjim škodljivostim. Kratko rečeno, cilj higijene je, ohraniti človeški rod zdravega in močnega.

Naravno je, da je skušala praktična higijena najprvo take naredbe tam uveljaviti, kjer živi velika množica ljudi v medsebojni ozki dotiki, to je v velikih mestih in v velikih industrijskih središčih. Bili so tukaj vsi pogoji za hitro in neovirano širjenje kužnih in nalezljivih bolezni, katerim so bili izpostavljeni posebno revnejši in delavski sloji, stanujoči ozko natlačeni v visokih hišah z brezračnimi in brezsolničnimi ulicami. Kot posledica tega spoznanja so nastale v mestih zdravstveno varnostne naprave, kakor vodovodi za dobavo zdrave in dobre vode, bolnišnice, razkuževalnice, kanalizacija, naprave za uničenje odpadkov in smeti, javne ljudske kopelji, veliki javni nasadi in šetališča itd. Nastale pa so tudi določbe, po katerih se imajo graditi poslopja in razdeliti v njih prostori po higijenskih načelih in po katerih se nastale nalezljive bolezni omejujejo in njih razširjenje zabranjuje. Tako imajo nekatera velika mesta naravnost vzorne higijenske naprave, mej tem ko je higijena na deželi še v povojih.

Ležeče pa nam mora biti na tem, da higijena na deželi ne ostaja za mestno. Neprenehoma hiti iz dežele čim vedno več svežih krepkih delavskih sil v mesta, tako da število prebivalcev na deželi ne narašča v istem razmerju kakor v mestih. Še do druge polovice prejšnjega stoletja je živelo dosti več ljudi na deželi, kakor v mestih. Danes je to razmerje narobe in narašča od leta do leta v prilog mestom. Akoravno tiče glavni vzroki tega izseljevanja iz dežele v mesta v socialnih in gospodarskih razmerah, vendar igrajo pri tem tudi veliko ulogo higijenski odnosi na deželi. Treba bo tudi pri teh temljite in vsestranske reforme.

Dežela ima pred mestom glede higijene veliko naravno prednost v dveh najvažnejših činiteljih t. j. v čistosti zraka in neoviranosti solnčnih žarkov.

Mestni zrak je nasičen z najfinejšimi delci prahu, pepela, dima in dimnih kislin. Najnovejša raziskovanja so

dognala, da je v 1 cm³ zraka v velikih mestih, kakor Pariz, London itd. do 400.000, v manjših mestih od 100.000 do 200.000 takih najdrobnejših telesnih primesi, med tem ko jih je na deželi komaj 6000 do 10.000. Pred vsem upliva ti prašni in plinasti delci zelo neugodno na človeška dihalna ter vstvarjajo pogosto na njih spremembe, ugodne za nalezjenje jetike ali tuberkuloze. Nadalje povzročajo, da se vodena para okoli njih v najfinejših kapljicah zgosti in se na tak način naredijo megle. To so takozvane mestne megle, ki se pri pravzaprav lepem a mrzlejšem vremenu zgostijo nad mestom, med tem ko je v okolici na deželi jasno nebo in solnce. S prahom in dimom nasičeni zrak pa zadržuje tudi solnčne žarke, ki so največji sovražniki in ugonobitelji bolezenskih bakterij in glivic. Zrak sam se pa radi teh primesi dosti bolj zagreje in radi tega je poletna vročina v velikih mestih tudi dosti bolj občutna kakor na deželi.

Higijena na deželi, ki obstoji do danes pravzaprav le v teh dveh naravnih činiteljih, v dobrem čistem zraku in svetlem toplem solncu, ima pa nalogo odstraniti še mnogo škodljivosti, ki imajo svoj vzrok ali v krajevnih razmerah samih, ali v nepoučenosti ljudstva, v starih navadah, v slabih gmotnih razmerah in tudi nazadnje v neki brezbriznosti merodajnih oblasti. Ni nam na tem mestu naloga široko razpravljati o teh točkah, od katerih bi bila vsaka žalostno poglavje za se, ampak opozoriti hočem le na nekatere važnejše higijenske nedostatke, ki bi se dali tudi brez globokih in velikih reform odpraviti.

Najvažnejši činitelj, od katerega je odvisno zdravje, je poleg hrane — stanovanje. Človek se mora čuditi, da še vlada v tem oziru največkrat skoraj predpotopne razmere. Stanovanje za ljudi je pogosto neposredno prizidano hlevom in se hlevske dišave in včasih tudi gnojnice neovirano prikradejo vanj. Ta stancovanja, obstoječa navadno iz sobe ali pa iz sobe in majhne kamrice, služijo ne le zdravim in bolanim, otrokom in doraslim, ampak v mrzlejšem času tudi valečim kokošim in piščetom, včasih še celo kakemu nežnemu prašičku kot prebivališče. Iz ceste, dvorišča in gnojišča se prinesejo na obutalu cele kepe blata in gnoja v nje. Skrbno se pazi, da ne pride sveži zrak t. j. mrzlota v sobo in okna ostanejo navadno skozi celo zimo zabita in zaprta, tako, da je nastal skoro opravičeno stari dovtip, da je na deželi radi tega tako svež zrak, ker ljudje oken ne odpirajo. Nadalje ima ljudstvo neko posebno ljubezen do prav visoke toplote v stanovanju. Iz tega je tudi tolmačiti, da se dajo le težko pripraviti, da grade svoja stanovanja nekoliko večja in zračnejša. V kamricah, ki imajo včasih komaj 25—30 m³ zračnega prostora (in koliko še vzame pohištvo, kar treba odšteti), spi natlačeno po 6—8 ljudi. Da to ne more biti zdravo ne za odrasle in ne za otroke, je jasno.

Na teh stvareh ni toliko kriva siromašnost, kakor nepoučenost in starokopitnost ljudstva. Vsak si postavi stanovanje kjer si more in kakor ve in zna. Pri le nekoliko bolj praktični uporabi gradiva in razdelitvi prostora, dalo bi se navadno brez večjih stroškov dobiti zdravo in primerno stanovanje. Nastal je na deželi tekom časa nek akoreninjen tipus v razdelitvi notranjskega prostora, katerega se tudi zidarji in tesarji krčevito drže. Oblastva se do danes za kakovost stanovanj na deželi nišo brigala. Da, prišli smo po čudni modrosti danes do neke gorostasnosti, da dobi kmet za zgradnjo vzornega hleva ali svinjaka podporo in nagrado, za stanovanje njegove obitelji in družine pa se živ krst ne zmeni; za te je vse dobro.

V odpomoč temu morali bi se uvesti krajevnim razmeram prilagodjeni predpisi glede stavb novih stanovanj, podučiti ljudstvo, posebno pa zidarje in tesarje o teh zadevah in izdelati in izdati uzorne načrte za gradbo kmečkih hiš. Te stvari bi se dale uvesti brez večjih stroškov za ljudstvo, ki se ho počasi navadilo tudi sebi graditi dostojna, če udi nbožna stanovanja. Če hočemo na tem polju priti naprej, moral se bo enkrat zgoditi kak začetek.

Konec jutri.

Politična kronika.

o Govor ministrsk. predsednika v gosposki zbornici. Vsa znamenja kažejo, da se sedaj v državnem zboru ne bo sklenil mir. Nemci vstrajajo na svojem justament-stališču, da sedanja vlada ne sme pasti in še manj sedanji ponemčujoči sistem. To „principijelno“ stališče so zopet zavzeli včeraj na skupni seji krščanskih socialcev in izvršev. odbora nemškonacionalnih strank. Dunajsko časopisje odločno zavrača vsako rekonstrukcijo kabineta v smislu slovanskih želj in pravi, da je izključena vsaka koalicija. Nemci se torej že naravnost navdušujejo za absolutizem — kakšen smisel ima tedaj sploh še posredovanje Glombinjskega? Danes vlada v političnih krogih mnenje, da je konec tega posredovanja: pogajanja, ki jih bode Glombinjski imel danes še z vodji Slovanske jednote, mu bodo le olajšale končanje posredovalne akcije. K vsemu temu je došel še govor barona Bienenrtha, katerega si je privoščil včeraj, trdno zaupajoč v svoj vpliv pri kroni in v nepremagljivost nemških strank, ki ga čuvajo kot nekdanj pretorijanci rimske vladarje. Zanimiv je ta govor zaradi tega, ker odseva z njega vse hinavstvo in zavijanje dejstev, kakor se ga poslužujejo Nemci in vlada kot njihov izvrševalni organ napram nam. Bienenrth je rekel med drugim: „Sedanji sistem ne pomenja ničesar drugega kot načela, katera vodijo vlado pri izvrševanju njenih poslov. Ta načela vsebujejo trdno voljo in sklep kabineta, da predvsem varuje pri državni upravi ono mero nepristranosti

in stvarnosti, brez katere ne more iz vrševati svoje visoke naloge. Vlada vstraja pri tem, da nacionalne stranke ne smejo vplivati na upravo, katere se mora držati najpopolnejše objektivnosti in stati na temelju stvarnih potreb in občega blaga. Za imenovanja uradnikov pride vpoštev le službena zmožnost in uporabnost. Menda bodejo ti stavki z ozirom na naše štajerske in sploh slovenske razmere zadostovali. Kaj čuda, da obožujejo Bienenrtha Nemci in vsi vsenemški voditelji „nepripranske“ in „stvarne“ državne uprave v naših deželah? V ostalem se je Bienenrth branil očitanja, da bi bila njegova vlada Slovanom sovražna in je patetično izjavil, da rad gre, ako bi prihodnja vlada našla boljše razmere. Čemu torej tega ne stori, ker vendar pozna sklepe Slovanske jednote?

o Posredovalni predlog Glombinjskega gre za tem, da bi Slovanska jednota umaknila svoje nujne predloge, dopustila odobrenje začasnega proračuna, na kar bi se izvršila v njenem smislu rekonstrukcija kabineta. Kot garancijo za to ponuja Glombinjski vpliv Poljskega kola, brez katerega se sedanja vlada ne more držati. „Narodni listy“ pišejo o ponudbi Glombinjskega: Njegova zahteva, da bi Bienenrthovi vladi na ljubo umaknili svoje nujne predloge in kapitulirali pred Nemci, je za nas tem bridkejša in razdražljivejša, čim bolj se zavedamo, da vsebujejo uprav ti nujni predlogi našen najbolj opravičene pritožbe o krivicah, ki nam jih je prizadela vlada zadnje leto. „Kje je na svetu kulturna država, v kateri bi se vkljub jasnemu besedilu osnovnih državnih zakonov zapirale šole, namenjene otrokom njenih narodov in se trpelo potujčevanje dece po agitaciji, katero se iz tujine gmotno podpira? Temu evropskemu škandalu je treba napraviti konec. Za tem ciljem stremi jeden nujni predlog in bil bi neodpustljiv greh ako bi ga umaknili in dali prednost Bienenrthovim predlogam.“ Ljubljanski „Slovenec“ zahteva vočigled nemškim nasilstvom v Brnci pri Beljaku, da se naj raje državni zbor razbije ko dovoliti vladi, ki podpira nemška divjaštva, državne neobčnosti. Praški „Čas“, ki je že zadnje dni v člankih „Išče se izhod“ svaril „Slov. jednoto“ pred slepim radikalizmom, ki jo lahko zavede v sotesko, iz katere ne bode mogla brez kapitulacije najti izhoda, pravi:

„Proračunski provizorij je predloga, ki zahteva sklep državnega zbora in ki pelje bodisi k § 14, bodisi k ex-lex stanju, ako ni parlamentarno obravnavana. Vse ostale predloge, ki jih proglašča vlada kot državne potrebščine, nimajo te važnosti, in Poljski klub tudi o njih ne govori; a ni dvoma, da imajo vse vladne predloge za sedanjo vlado mnogo večji pomen nego proračunski provizorij. Poljaki, ki priporočajo sprejetje predloga dr. Glombinjskega, priznavajo sami, da potrjenje proračunskega provizorija ne pomeni popuščanja vladi, ampak navadno izvrševanje poslanske dolžnosti, poslužitev

najvišje pravice, ki jo ima parlament, namreč kontrole proračuna. Ako bi se Slov. jednota zedinila na predlog Poljakov in pripustila dnevni red do te mere, da bi se mogel obravnavati proračunski provizorij, bi se nikakor ne izneverila svojemu stališču nasproti sedanjí vladi. Nasprotno: onemogoči baronu Bienenrthu, da bi odstavil parlament in se poslužil § 14 in ga prisili, da pospeši to, kar si želi Slov. jednota in posebej češki poslanci: **odstranitev zdajnega kabineta.**

Poleg tega se pa Poljaki sklicujejo na to, da je njih pozicija tako težavna, da morajo zahtevati od čeških poslancev in od ostale Slov. jednote gotove obzirnosti, če se naj še vobče zanaprej zavzamejo i za delazmožnost parlamenta i za to, da bi se Slov. jednota pomoglo k izpolnitvi njenih zahtev. Poljaki se sklicujejo na to, (in to Poljaki, ki podpirajo težnje Slov. jednote), da bi bilo brez tega težavno doseči v poljskem klubu tako razpoloženje, ki gre skoro za enakimi cilji, kakor jih ima Slov. jednota, četudi z drugimi sredstvi; da je to razpoloženje bilo težko doseči zaradi tega, ker je prihajalo od strani, ki vodstvu poljskega kola itak ni simpatična: od poslanca Stapinjskega. Sedaj pa poljski klub že skoro ves nagiba k temu, da se Slov. enoti mora ugoditi, v kolikor se gre za sestavitev kabineta, in celi poljski klub je pripravljen v tej smeri delati. A poljski klub, ki se mora v prvi vrsti tudi ozirati na razpoloženje v Galiciji, ne more podpirati smeri Slov. jednote, ako se ta poslužuje sredstev, ki pomenijo onemogočenje parlamenta."

To je vsekakor naziranje zmernejših članov v Slov. jednoti, katero pa bode z ozirom na razpoloženje pri nas in na Češkem težko zmagalo, tem manj, ker se Bienenrth nima ozirati samo na Nemce temveč tudi na Madžare. Govori se čimdalje z večjo sigurnostjo o plačilih v zlatu in vojaških koncesijah; ker ni gotovo, kaj poroče k temu parlament — je pač složnejše, da se enake zadeve opravijo brez njega.

Drobne politične novice.

Iz bulgarskega sobranja. V debati o prestolnem govoru je izjavil ministerski predsednik Malinov, da ni imel sicer izlet ministersk. predsednika v Srbijo naravnost nobenega političnega namena, da je pa bil donesek k zboljšanju srbsko-bulgarskih razmer.

Zboljšanje materijelnega stanja tirolskega učiteljstva, ki je poleg kranjskega najslabše plačanu v celi Avstriji, je po poročilu „Trentina“ zasigurano. V prih. zasedanju tirolskega dež. zbora se bode sprejel dotični reformni zakon.

Usoda „najbolj hrvatskega“ bana Raucha se bode najbrž že v kratkem odločila. Dunajska „Reichspost“ je prinesla poročilo, da je Wekerle obljubil Supilu, kot vodji srbo-hrvatske koalicije, da vrže Raucha, ako hrvatska delegacija ne glasuje za Justha. Madžarski, hrvatski in Supilovi oficijozni taje sedaj to poročilo — a dejstvo je, da sta se te dni peljala vsled „Reichspostine“ notice ban Ranch in njegov pomagač podban Čuvaj v Budimpešto, najbrž prosit za milost. Ranch namreč dobro ve, da Wekerle mirne duše žrtvuje njegovo glavo kakor je žrtvoval Rakoczayevo, če mu tako dobro kaže.

Anketa z zastopniki kmetovalcev in obrtnikov o vprašanju, ali se naj pritegnejo k socialnemu zavarovanju tudi takozvani „samostojni“, se bode vršila na Dunaju, 23., 24. in 26. novembra.

Posvetovanje vseh poljskih deželno- in državnoz. poslancev je zklical posl. Stapinjski za nedeljo v Krakov. Prih. teden se namreč vrši v Poljskem kolu velika debata o polit. položaju in Stapinjski si hoče vže naprej zasigurati sprejem svojega stališča.

Itov morilec. Rusija je izročila morilca kneža Ita, Korejanca Angrija in še 10 drugih Korejancev, ki so priznali svojo udeležbo pri zaroti proti Itu, japon. konzlatu v Karbinu.

Posebno poštno ohranilnico s čekovim in clearinškim prometom hoče ustanoviti bosanska vlada po dunajskem in budimpeštanskem vzorcu.

Dnevna kronika.

a „Ustavnost“. Glasilo hrvatskega bana barona Raucha, ki je kakor v zasmeh svojemu neustavnemu režimu dal listu to ime, izgine s prihodnjim mesecem s površja. List je živel brez poročnikov in brez inseratov in je požrl vsak mesec 20.000 K iz deželne blagajne. Na Hrvatskem so list splošno imenovali kratkomalo — „Us“.

a Cesar je podelil nemškemu poslancu dr. Funkeju plemski stan.

a „Den“, glasilo dr. Kramafa, se namerava — kakor poročajo iz Prage — povečati in izhajati dvakrat na dan.

a 2 milijona za umetnike. Ruski profesor dr. J. Kouidži je te dni poklonil novemu društvu ruskih umetnikov za podpiranje ruske umetnosti svoje celo posestvo na Krimu, ki se ceni na 2 milijona rubljev.

a Hrvatsko razstavo nameravajo — kakor poroča „Bosnische Post“ — prirediti hrvatski umetniki v Sarajevu.

a Proti vinskemu davku so sklenili protestirati pri finančnem ministru dalmatinski vinotrčci. — Pravijo, da bi novi vinski davek uničil dalmatinske vinorejce.

Poraz grofa Apponya. Poročali smo svoj čas, da je Apponyi — ogrski naučni minister — izdal naredbo, da morajo na Ogrskem vsi kateheti predavati veronauk v madžarskem jeziku. Ta naredba je razburila vse nemadžarske narodnosti, osobito Rumune. Rumunska cerkev ima namreč na Ogrskem posebno avtonomijo tudi v jezikovnem oziru. Rumunski kateheti so torej izjavili, da se odredbi ne pokore. Apponyi jim je zagrozil s suspenzijo. A rumunska občina v Sibinju se je obrnila na cesarja. Službeni list od torka pa že prinaša cesarjev odlok, s katero se odredba Apponyeva anulira in proglašja za sibijsko občino kot neobvezna. Ali bo Apponyi izvajal posledice?

127 Bolgarov so zaprli v Solunu, ker jih sumijo, da so pospeševali neko organizacijo v prid bandam v Turčiji.

a Afera radi „marseillaise“. Za obiska turških gostov na Reki se je dogodila tam zelo neljuba afeta. Na čast turškim gostom je bil prirejen tudi banket, h kateremu so bili povabljeni tudi neki višji oficirji. Ko je neki gost zahteval, naj godba zasvira marseilleso se je to res storilo in vsi gosti so jo stoji poslušali, le oficirji so obsedeli. Po komadu je pristopil k reškemu guvernerju. Nako neki general in mu je povedal, da marseilleso oficirji z ozirom na duh, ki vlada med njimi, ne morejo in ne smejo poslušati. Nato so se vsi odstranili. Drugi dan je prišel k Naku francoski konzul, ki je zahteval radi ponašanja oficirjev zadoščenja. Zadeva je zelo neprijetna, ker še ni končana.

a Sprememba na Martu. Angleški znanstveni list „Journal of the Britan Astronomy Society“ priobčnje natančne podatke, ki pričajo, da so se zgodile zadnja leta na Martu velikanske spremembe. Od septembra l. 1892. se ni nutil Mart tako lepe priljubljenosti za opazovanje kakor baš v letošnjem letu, kajti prišel je letos tako blizu naše zemlje, da ga morejo zvezdoslovci natančno opazovati. Ti so z vso gotovostjo dognali, da so se zgodile na Martu spremembe, ki jim v preteklosti ni primere. Temna, rumenkasta odeja zakriva velikanske pokrajine. Iz tega sklepajo zvezdoslovci, da je teorija ameriškega profesorja Nowella ven-

darle pravilna, ko trdi, da prebivajo na Martu živa bitja. Ker se je zadnja leta dokazalo, da se nahaja na Martu voda in kisik, torej predpogoja za življenje, je tudi zelo verjetno, da je Mart obljuden. Nenavadno, neprodorno rumeno odejo na njegovem površju smatrajo zvezdoslovci za dokaz, da so se zgodile na Martu velikanske elementarne nezgode, ki jih sedaj še ni mogoče natančneje določiti. Značilno pa je, da se je že v avgustu opazilo, da je južni del Marta grozno razdejan. Napravila se je velikanska črna razpoka in približno v istem času se je ločila od planeta široka svetla lisa, ki je popolnoma zakrila veliko temno pokrajino. Mogoče je, da je tespremembe provzročila velikanska električna sila solnca, ki je po mnenju zvezdoslovcev učinkovala tudi na najnovejša magnetična vznemirjenja in na sedanje vremenske pojave na naši zemlji. — Domneva se z vso upravičenostjo, da je ta električna sila na Martu učinkovala tako, da so poginila vsa živa bitja.

Fran Naval gostuje ta teden v Vinogradskem mestnem gledališču. V ponedeljek 15. tm. je pel na premijeri Leoncavallove „Zaza“, v sredo v „Beli dami“, v petek je „Carmen“ in v nedeljo „Napoj ljubezni“.

v Iz rimsko-katoliške cerkve sta izstopila jezuit Bartoli in monsinjor Giobbio, ki uživa kot zgodovinar zelo velik ugled. Bartoli je prestopil v evangelijsko cerkev, Giobbio ostane brez konfesije.

Puškinova cena, ki znaša 1000 rubljev, se je letos razdelila med A. J. Kuprina (pripovedi) in J. A. Bunina (poezija). Tekmovalo je 36 avtorjev z 52 knjigami.

Dopisi.

u Obrež. S pomilovanjem smo čitali že v predzadnji in zadnji številki „Slovenskega gospodarja“ dopisa o shodu napredne mladine središkega okraja. Ta krasno uspeši shod napredne misli ne da miru Gospodarjevemu dopisniku (oziroma dopisnici), krati mu spanje in zato skuša v svoji onemogli jezi na vse mogoče načine to našo krepko gibanje osmešiti ali pa naši javnosti vsaj dokazati, da iz tega ne bode nič in nič. — Središka mladina je itak klerikalna, za Sokola in mladinski odbor so se vpisali trije mladeniči in nič članov, glede na žensko odborico pa je vladala taka suša, da je sploh niso našli, tržanske zastopajo okoliške odborice, g. Dogša je slabo vodil shod in liberalcem bomo služili le v umazane namene, izobrazba jim je deveta briga“ itd. poroča ta „vse-ganevednež“ v „Slov. Gosp.“ Zdaj pa imamo! Res ne vemo, ali zna ta bacek čez tri šteti ali ne ali je v njegovih možganih suša ali pa — povodenj. Eno pa je gotovo — za organizatorja ima ta sirotek take zmožnosti, da ga ne prekosi niti vojni minister na Dunaju, da, niti pater Korošec. Ta bo gotovo še reorganiziral lažikmečko zvezo. Po njegovem mnenju morajo biti kaplan predsednik, kuharica podpredsednica, župnik blagajnik, mežnar tajnik in farovška dekla odborica, tako, da so vsi če mogoče pod eno streho in skupaj, da lahko sklepajo, ko se vsedejo za mizo. Ako se skliče kak shod, so sklicatelj g. kaplan, se na shodu sami imenujejo za predsednika, so ob enem glavni govornik, predlagajo resolucije, odbor itd. Na to se župnik zahvalijo za — velekrasne — besede „vseh“ govornikov, zborovalci priklajajo in kuharica pove „svo! Amen!“ Ker pa je g. Dogša dal vsakemu prosto besedo, dal od drugih stavljen predloge v debato in na glasovanje, ker niso bila vrata zaklenjena, je po njegovem mnenju slabo vodil zborovanje. Mi — hvala Bogu — nismo taki revčki, kakor ti, da bi le znali kimati in pustiti le druge misliti za nas. Mi se hočemo izobraževati, hočemo tudi samostojno misliti, vpoštevati, kaj je nam v korist in kaj no — in tega se ti in tvoja garda boji. Seveda nam ne nudi naša organizacija take izobrazbe kakor bode nudila svojim članom tista, katero nameniš ti ustanoviti. Mi namreč nimamo od škofov spisanih knjig, v katerih bi bile napisane svinjarije, kakor so v knjižici, ki jo je izdal pred par dnevi tvoj in tvoje garde ideal Bonaventura škof ljubljanski. V tvoji bodoči organizaciji bode ta knjiga najbrže zastopala sv. pismo in se bodo

razlagale pri sestankih poglavja v „pred poroko“, „poroki“ in posebno „po poroki!“ To so Vaše mreže in tukaj ste jasno zapisali Vaše črno — umazane namene. Zato pa hočemo paziti, da ne pridemo v take umazane roke in tudi druge opozoriti, ker to bi moralo okužiti dušo vsakega mladeniča in mladenke. Potem je še pač stokrat boljše, ako so Šalamonove hčerke zaljubljene v „Narodni list“, kakor pa v kako svinjarij polno škofovo knjigo.

Kar se pa tiče rožnega venca, kličem tvoji kurji pameti v spomin besede ki jih je zabrusil v obraz kaplanu Štuhec nek zborovalec na shodu v Obrežu: „Lepo te prosim, duševni revček, vzami, vzami rožni venec v roko in prosi svetega duha — pa ne, da bi gosenice odgnal, ker teh hvala Bogu ni več — ampak, da pride res kaka višja moč in prežene to grozno sušo oziroma povodenj v tvoji pameti. H koncu še si zapomni, — ako je namreč mogoče — da bivajo v „Obrežu“ in ne v Obrižu, „Šalamuni“ in ne „Šalamoni“. Ako to ne bode zadostovalo, povemo Ti jih prihodnjič, da ti bode brnelo še tri dni po smrti po ušesih. — Dragi rojaki in rojakinje! Mi pa vztrajajmo na začrtani poti, ker ona nas povede do zaželenega cilja, do boljše bodočnosti! Nazdar!

Dne 8. decembra se vrši v Celju občni zbor Narodne stranke. Somišljeniki, agitirajte za udeležbo!

Štajerske novice.

v Premočno se je posvetilo v delovanje voditeljev „Kmetске zveze“ za naše spodnještajersko kmetско ljudstvo z dr. Plojevim pojasnilom o celi akciji o suši. „Die ich rief die Geister, werd ich nun nicht los“ tako lahko rečejo ti ljudje. Tako dolgo so zlobno pikali in natolcevali, da so dobili odgovor, ki jim je pošteno sapo zaprl, ljudstvu pa odkril vso njihovo zakladnico praznih besedij in neresničnih trditve! Iz dr. Plojevih izvajanj je jasno kakor beli dan, da niso imeli niti pojma, kako stoji ta za kmetске posestnike velevažna akcija. Pravijo, da so storili vse. Kaj pa je tisto „vse“? Prav nič niso vedeli, da se je ministerstvo odločilo odkloniti iz nerazumljivih vzrokov a limine vsako posebno akcijo izven „Notstandsfonda“. Vse pojasnilo in ves odgovor v „Straži“ ter „Slov. Gospodarju“ je za pametnega človeka le dokaz, da so se izkazali za tako velevažno akcijo kot nesposobni, saj niso vršili niti primitivnih svojih poslanskih dolžnosti. Seveda sedaj nam je pač samoumevno, zakaj se vlada tako malo ozira tudi na naše gospodarske potrebe narodnih tako niti ne omenjamo! Kdo bo pa „metal pečenko za psom“, kakor pravi naš pregovor?! In večina slov. štajerskih poslancev pod vodjo dr. Korošcem je imela svoje politične akcije, priganjalo jo je vedno osebno sovraštvo do dr. Ploja in politično intrigiranje proti naprednjakom, zato pa za ljudstvo in za volilce ni ostalo drugo, kakor par slamnatih interpelacij in nujnih predlogov, s katerimi so se polnili predali listov, da se je metal volilcem pesek v oči. Mogoče še se jim s ponovnim napadanjem posreči, da izvajajo pojasnila tudi v drugih zadevah!

v „Naš Dom“, znano tercijsko glasilo, mislijo klerikalci po Novem letu spremeniti v mladinsko glasilo. Ali za širjenje Lignori-Jegličeve morale?

v Iz Brežic. Kakor smo že poročali, se vrši dne 29. tega meseca dopoldne od 9. do 12. ure pri ckr. davčnem odelku v Brežicah volitev dveh članov in dveh namestnikov v osebno dohodninsko komisijo. Voliti je v II. razredu kot člana g. dr. Ferdinanda

Kuneja, zdravnika v Št. Petru pod Sv. gorami, kot namestnika g. Mijo Štarkla, župana v Sevnici, v III. razredu kot člana g. Franca Lipeja, trgovca v Brežicah, kot namestnika g. Alojza Schweigerja, posestnika v Rajhenburgu in zalagatelja piva v Brežicah. Opozarjamo, da tukaj ne pride v poštev politično prepričanje enega ali drugega in je torej dolžnost vsakega zavednega Slovence, voliti izključno le te kandidate. Vsakdo, kdor nam v tem oziru nasprotuje, koristi le našim narodnim nasprotnikom. Legitimacije s podpisanimi glasovnicami naj se pošljejo na naslov tvrde Uršič in Lipej ali Posojilnice v Brežicah oziroma naravnost na c. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek) v Brežicah.

v Občni zbor Zveznih podjetij v Celju. Včeraj se je vršil izvanredni občni zbor društva „zveze slovenskih posojilnic“ kot lastnice Zvezne tiskarne in trgovine v Celju. Odobrila se je bilanca na podlagi stanja 1. novembra 1909; storili so se dalekosežni sklepi, s katerih izvršitvijo se bodo na najboljši način varovali v danem položaju interesi udeležencev interesentov, ter se je tudi zagotovila lepša bodočnost Zvezne tiskarne. Položaj se je tako vsestransko razjasnil, da so se vsi sklepi storili soglasno in da se je soglasno zopet izvolil dozdajni odbor. Pozivamo vse narodne kroge, da se brez ozira na protagitacijo naših vsakovrstnih narodnih nasprotnikov oklenejo čimbolj našega edinega narodnega tiskarskega podjetja in prepričani smo, da bo ta za štajerske Slovence velevažna tiskarna tako vzcvetela, da bo v čast štajerskim Slovencem.

v Državno pravdnstvo v Celju toži dr. Balogha, ki piše pri „Deutsche Wacht“, ker je z bičem napadel učitelja Aistricha. Balogh se bo zagovarjal radi žaljenja uradnega dostojanstva, pa bo že oproščen.

v Protest zoper celjski smrad. Z ogorčenjem smo izvedeli, da se poteguje milar Costa Chun, čegar oče je imel v Celju na Grabnu zloglasno smrdečo milarno, po očetovi smrti za dovoljenje, da bi še nadalje z milarno razširjal smrad po najobljudenejšem delu mesta Celja. V sosedstvu Costove hiše se nahaja javna meščanska in ljudska šola, ne daleč proč šola šolskih sester in na vseh straneh krog imenovane hiše bivajo mnogoštevilne rodbine. Akoravno se celjsko prebivalstvo že nad dvajset let pritožuje nad neznosnim smradom te milarne, ki v sredi moderne mesta, če je Celje moderno mesto, gotovo ni dopusten radi škode za ljudsko zdravje, je vendar mestni urad celjski vedno tolažil občinstvo, češ, dokler živi stari Costa, naj traja še stari smrad, če bi pa njegov naslednik prosil za odobrenje milarne, se mu bode to gotovo odreklo.

Koliko pa sme zaupati celjsko meščanstvo celjski obrtni oblasti in mestnemu uradu kaže dejstvo, da se že na 30. novembra t. l. ob 3. uri popoldne od strani mestnega urada vrši komisija, ki bo dovolila mlademu Costi Chunu, da nadaljuje s kuhanjem mila in loja v imenovani hiši, ter okužuje s tem zelo obljubljeni del mesta. Prizadete stranke nas prosijo, da javno izrečemo protest zoper nameravani napad na ljudsko zdravje, kar s tem tudi storimo, dočim ob enem opozarjamo vse prizadete sosede, naj se polnoštevilno zberejo ob gori imenovani uri na licu mesta in glasno protestirajo zoper predrznost človeka, ki namerava s pomočjo in dovoljenjem mestnega urada izpostaviti toliko bitij, izlasti otrok, nevarnosti za zdravje.

v V Žusmu je umrl včeraj 18. tm. g. nadučitelj Maks Šribar v 46. l. svoje starosti. N. v m. p.

v Izkoriščanje otrok. V Polzeli in okolici so delili gospodje iz tvornice neke lističe z nekako sledečo vsebino: Pozor! Dekleta in dečki, po šestnajst in več let stari, dobijo stalno dobro plačano delo v polzelski tvornici za merila. Delavsko knjižico mora vsakdo s seboj prinesiti, nakar se mu troški vrnejo. Ta dobra plača pa znaša 80 v. na dan in za to se naj da naša mladina izkoriščevati nemškemu podjetju iz rajha? Dogodilo se je celo, da so bili pri njem zaposleni po 9 let stari otroci. Sedaj se to že ne sme več goditi in zato poskuša ta družba na drug način z plakati, tiskanimi v nemški tiskarni v slovenskem jeziku.

v Red na železnica. Piše se nam: Pred kratkim sem poslal zabojček s štirimi zelenkami slivovice iz Podčetrčka v Sodražico po pošti kot obsežno blago (Sperrgut). Ko v Sodražici prijatelj odpre zabojček — najde v njem le tri (3) steklenice. Vsekako vladajo čudne razmere na teh progah in prizadete oblasti naj bi se nekoliko intenzivneje pobrigale za red, sicer bode treba druge strune napeti.

v Usposobljenostni izpiti za ljudske šole. V Ljubljani so se javili k izpitu sledeči kandidati iz Štajerskega in Koroškega: Roš Josip, učitelj v Dolu, iz veronka; za šole z slovenskim in nemškim učnim jezikom: Jerše Josip v Kapelah pri Brežicah, Jerše Milko v Ormožu, Mravljak Karol v Čadramu, Debelak Doroteja v Št. Vidu pri Grobelnem, Fabjan Antonija v Celovcu, Gorjup Ana v Trbovljah, Pirc-Gabrič Ana v Zabukovju pri Sevnici, Rojnik Marija v Orli vasi pri Braslovčah, Vencajz Slavica pri Sv. Andreju na Koroškem.

v „Ljutomer. Čitalnica“ priredi 5. dec. Miklavžev večer v čitalniških prostorih g. Seršena za odrasle in za deco. Na Štefanovo 26. dec. pa priredi v prostorih g. Vanpotiča veliko tombolo s samimi lepimi dobitki. Ker se gre za dobro reč, se prosi da ta dan druga društva v domačem okraju ne priredi nobene veselice. Na svidenje!

v Iz Brežic. Kako predrzni so naši nemškutarski uradniki, nam kaže sledeči slučaj. Za volitev v osebno dohodninsko komisijo razdelile in razposlale so se vsem volilcem pravilno dvojezične glasovnice. A naši ckr. davčni uradniki vrnilo so te dvojezične glasovnice ckr. davčnemu oddelku, kateremu načeluje njihov šef, z opombo, da hočejo imeti samo nemške glasovnice. Našega slovenskega uradnika se preganja za vsako malenkost, celo če izpolni kakšno neuradno tiskovino v slovenskem jeziku, a nasprotnikom naj bi bilo dovoljeno vse. Pozivljamo na tem mestu ckr. okrajno glavarstvo oziroma ckr. finančno ravnateljstvo v Gradcu, da stori v tem slučaju tudi svojo dolžnost.

v Iz Brežic. Gospoda komisarja Steeba, ki ima posebno veselje kaznovati pri vsaki priložnosti Slovence z denarnimi globami, opozarjamo, naj se prepriča, koliko se je plačalo licence od plesa, ki se je vršil dne 13. tm. zvečer v „Nemškem domu“ v Brežicah. Koliko godcev je igralo, mu je itak znano, saj se je sam prav pridno vrtel, kar mu sicer itak še najbolj pristojta.

v Ptujška občina je še sedaj brez uradnega predstojnika. Eberhartingerja je Ornič zapodil in trdilo se je, da marsikaj ni, kakor bi moralo biti; potem je prišel vitez Jetmar, ki je pa tudi kmalu šel. Sedaj ptujška občina že dolgo nima uradnega predstojnika. Kako se torej postopa, vsakdo lahko ve. Da bi pisarji poznali paragrafe, se ne sme zahtevati, kake pa pozna in priznava župan in pek Ornik, je pa itak znano.

v Št. Ilj v Slov. Gor. Tukajšnji def. učitelj gosp. Jos. Poljanec je dobil

dopust. Nadomestuje ga gosp. Miloš Verk, letošnji abiturijent mariborskega učiteljskega. Dobro je, da pridejo zavedni Slovenci na taka mesta.

v Srebrno poroko obhaja danes mariborski župan s svojo soprogo, rojeno Delago.

v Pravdarjeva smrt. Pod tem naslovom smo bili svoj čas priobčili, da je v Kaplji pri Arvežu nekdo ustrelil lesotrčca in mlinarja Koisegega, ki je dne 17. tm. v bolnišnici umrl. Na sumu kot storilca sta neki sorodnik Andrej Koisege in hlapec Ivan Kottnik, ki so oba zaprli.

v Ženo je ustrelil v Dobrenji pri Mariboru posestnik Laufer. Sprl se je bil s svojim sinom in pravijo, da ga je hotel ustreliti, kar je pa preprečilo njegova žena. To je Lauferja tako razkačilo, da je zgrabil za samokres in je svojo ženo od zadi ustrelil. Žena, ki je bila že prej več mesecev bolna je sedaj v smrtni nevarnosti.

v Skala ga je ubila. V ponedeljek se je zgodila v Josipdolu (Josefsthal) pri Ribnici velika nesreča, ki je vzela delavcu Pungartniku življenje. V Josipdolu dela več delavcev v kamenolomih; nikdo ni mislil na kaj hudega, kar se naenkrat odloči skala in potegne Pungartnika seboj v globino kakih 12 m daleč. Nesrečnika je skala popolnoma zmečkala. Pungartnik je bil še le 43 let star in zapušča svojo rodovino v veliki revščini. Neki drug delavec se je skoro na čudežen način rešil.

Koroške novice.

o Nagla smrt. V noči od sobote na nedeljo se je ponesrečil v Groblovi gostilni na Predilu leta 1864 v Idriji rojeni delavec Franc Trojar. Hotel se je podati spat, a na stopnicah ga je vrgla božjast, da se je ubil.

o Dr. Jožef E. wein, bivši koroški deželni glavar je v Celovcu umrl nad 90 let star. Pred nekoliko dnevi ga je zadela kap in njenim posledicam se ni mogel upirati.

o Brnski protestanti. Več brnskih nemškutarjev je sklenilo izstopiti iz katoliške cerkve. To je baje posledica obnašanja tamošnjega slovenskega „ščuvajočega župnika“. V torek po noči so nemškutarji pobili vse šipe na tamburaškem domu. „Ni neverjetno, da so to storili Slovenci, samo da spravijo Nemce v slabo luč“ — pravijo nemški listi. Za Boga, je li mogoče, da nemškutarska svojad pride še na slabši glas? —

o Nesreča na železnici. Včeraj dne 18. t. m. je trčil na progi Šent Vid-Hütenberg med postajama Launsdorf-Mostič osebni vlak št. 1651 v tovrnim vlakom št. 1676. Potrta sta oba stroja, dva voza sta zgorela, dve osebi ste mrtvi in več težko ranjenih. Priti je imel isti dan neki dvorni vlak in se je promet stražil z dvojno paznostjo, a vkljub temu se je pripetila nesreča. Zanimivo je, da se pripeti na progah beljaške direkcije skoro ob vsakem prihodu dvornega vlaka kaka nesreča, to je v teku dveh let že četrti slučaj.

o C. kr. uradniki na Koroškem. Društvo Vsenemcev za Koroško si je izvolilo za predsednika komisarja c. kr. državnih železnic dr. Della, človeka, ki je vodil zadnjo nedeljo nemške pijance in potepuhe v boj nad Slovence v Brncu pri Beljaku. C. kr. državni uradnik kot predsednik vse-nemškega društva, vodja pijanih barab, pretepač in razgrajač, ki se vkljub svoji akademični izobrazbi pajdaši z navadnimi pijanimi pretepači, je samo v Avstriji mogoč. Gospodje poslanci, povejte malo na Dunaju, kaj delajo c. kr. uradniki na Koroškem.

o Turki na Slovenskem. Ko so bili pred dnevi Turki na Jesenicah in

Koroškem, odkoder so šli proti Trstu, jih je baje zelo veselilo, da so z natakari nekateri govorili lahko jugoslovanski. Eden natakar trdi celo, da je z njim govoril eden Turek, gotovo Slovan, lepo slovenščino, da si ni misliti boljše.

o Vendar enkrat odločna beseda. Vedno strašnejše vesti prihajajo iz sosedne Koroške. Slovenci so brez pravic, na milost in nemilost izročeni par nemškim hujskačem. Zapira se jih, če pred uradi v svojem jeziku zahtevajo svojih pravic. Napada se slovenske hiše, pobija se jim šipe, napada se slovenske ljudi same dejansko — in vse to brez kazni. Prava vladarja Koroške sta danes nemški volksrat in celovski župan Metnitz, ne pa koroška deželna vlada. Minoli terek je zaprlo velikovško okrajno glavarstvo slovenski „Narodni Dom“ v Grebinju. — V očigled vsem tem nečuvnim dejstvom pravi „Slovenec“: „Sramota za celo Slovenstvo, če bomo pustili, da bodo v Celovcu Slovence zapirali in policijsko kaznovali po kazenskih paragrafi nemškega Volksrata! Rajši vse razbiti v parlamentu, kakor to dopustiti! Nobenega računskega zaključka in nobenih državnih potrebščin ne poznamo brez naših potrebščin, brez pravic Slovencev na Koroškem. In če bodo morebiti prišli Nemci na Dunaju do pameti, noben mir in nobeno premirje se ne sme skleniti, dokler bodo na Koroškem vladale take nezakonite razmere, razmere, ki so hujše kakor na Poznanjskem.“ Odločne besede, ki bi jim naj sledila trezna dejanja. Uveljaviti drugi sistem, da! A razbiti parlament in tako morda za nedogleden čas odpreti na široko vrata še hujšemu nemškemu absolutizmu, ki nam lahko v tem času na Koroškem zaseka take rane, da jih desetletja ne bomo zacelili, tega pa ne more želeti noben pozitiven narodni politik!

Primorske novice.

o Na slovenski deželni kmetijski šoli v Gorici se je vpisalo letos 40 gojencev.

o Iz sodnijske službe. Za avskultanta sta imenovana sodna praktikanta Franc Vuga in dr. Atilij Tosoni v Trstu.

o Admiral grof Montecuccoli si je v sredo ogledal v Trstu ladjedelnico pri sv. Marku, a že isti dan je odplul v Pulo.

o Čudakova zapuščina. V Trstu je v sredo umrl znani čudak Cossiz in je zapustil tržaški občini pol milijona kron, katere je nabral tek. m 85 letne svoje dobe. — Sorodnikom je zapustil samo pravico uživati premoženje, ki po njihovem odmrtnju zapade tudi občini.

Službo tajnika in potovalnega učitelja za kmetijstvo razpisuje kmet. družba za Trst in okolico. Služba je v prvem letu provizorična proti dvehmesečni odpovedi; v slučaju zadovoljivega službovanja se po preteku te dobe namesti tajnika in pot. učitelja lahko stalno. Prvotna letna plača znaša 2000 K ter je nastopiti to mesto po možnosti s 1. januarjem 1910. leta. Za to službo je potrebno potrebno primerno znanje v vinogradništvu, kletarstvu in sadjarstvu; vsaj deloma v vrtnarstvu in cvetličarstvu. Zahteva se tudi zadostna praktična usposobljenost. Učni jezik je slovenski. Prosilci za to mesto naj vložijo svoje prošnje, opremljene s primernimi prilogami o starosti, dovršenih šolah ter o službovanju v praksi najkasneje do 15. decembra t. l. kmet. družbi v Trstu, ul. Giorgio Gallati št. 12. II.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Izjava socijaldemokratskega kluba.

u Dunaj, 19. nov. Socijaldemokratska korespondenca priobčuje komunique o govoru, kateri se je vršil danes dopoldne med predsedstvom socijaldemokratskega kluba in Glombinjskim. Ta je obširno opisal svoj dosednji trud, da bi dosegel sporazum med strankami in je opozoril na vse ovire, ki se stavijo njegovi akciji na pot. V daljši debati se je konstatiralo, da Glombinjski ne bode popolnoma pretrgal pogajanj, četudi bi ostala brezuspešna. Pa tudi v takem slučaju misli socijaldemokratski klub, da bode najbolje, da se državni zbor vendar skliče k sejam. Po njegovem mnenju spravlja Slovanska jednota s svojim stališčem parlament v največjo nevarnost, na drugi strani pa daje vladi priliko, da se na slovanski odpor izgovarja in se izogiblje nevarnostim in porazom, kateri ji prete vsled male in nezanesljive njene večine. Socijaldemokratski klub je mnenja, da bi imela Slovanska jednota pri razpravi o začasnem proračunu več prilike za vsestransko osvetljenje političnega položaja ko pri razpravah o nujnih predlogih; zato je ravno tako politično pametno, da se isti umaknejo kakor da Nemci opuste svoj odpor proti parlamentarnemu delu.

Obisk nemškega cesarja na Dunaju.

u Dunaj, 19. nov. „Reichspost“ poroča iz Berlina, da je povabil avstrijski prestolonaslednik, ko se je mudil pred kratkim tamkaj, nemškega cesarja s soprogo k obisku na Dunaj.

Češki listi o Bienertovem govoru.

d Praga, 19. nov. Češki listi obsojajo zelo ostro Bienertov govor v gosposki zbornici in izražajo svoje začudenje nad tem, da ga niso češki člani gosposke zbornice takoj odločno zavrnil.

Prihodnja seja avstrijskega drž. zbora.

d Praga, 19. nov. „Den“ poroča, da je določena prihodnja seja avstr. drž. zbora na prihodnji torek. K razpravi pride dr. Kramářev nujni predlog o varstvu narodnih manjšin.

Finski dež. zbor razpuščen. Strah pred nemir.

d Berlin, 19. nov. „Lokalanzeiger“ poroča, da se v Petrogradu boje nemirov na Finskem vsled razpusta finskega dež. zbora, ki ni hotel dovoliti zahtevanih donoskov za rusko armado. Vsi gardni častniki, ki so na dopustu, so poklicani pod orožje.

Ogrska kriza.

o Budimpešta, 19. nov. „Budapesti Hirlap“ pravi, da še „težave“ za rešitev ogrske krize niso odstranjene in da še ne more biti govora o novem ogrskem kabinetu. (Ali na Dunaju niso dovolj popustljivi?) V tem smislu pišejo tudi drugi vladni listi. Danes se vrši konferenca Justhove skupine, aji se naj zahteva sklicanje drž. zbornice ali ne.

Drobne novice.

o Cherry, 19. nov. Včeraj so se podali v jamo trije jamski nadzorniki; našli so v 2. predoru večje število mrtvecev.

o Petrograd, 19. nov. Policija je prišla na sled večji družbi ponarejevalcev denarja, ki so spravili nad sto tisoč ponarejenih zlatih rubljev v promet.

o Dunaj, 19. nov. Semkaj je došel srbski minister Milovanović na svojem potovanju po Evropi.

o Madrid, 19. nov. V gorovju Las Floras na otoku Teneriffa (Kanarski otoki) se je odprl nov vulkan. Med gostim dimom bruha gorečo lavo iz sebe. Trije parniki so odšli na pomoč k ondotnemu delu otoka.

o Dunaj, 19. nov. Tudi danes dopoldne še ni bilo mogoče naravnost brzojaviti in telefonirati v Berlin, Hamburg in Draždane. Telefonsko omrežje v Berlinu samem je tudi še vedno pokvarjeno.

Tržne cene.

18. novembra.

Dunaj. Borza za poljedelske pridelke. — Tukajšnjemu plodnemu trgu je manjkalo danes inozemske direktive in se ni prav nič zgodilo, da bi se razvil tržni promet, ki je popolnoma mrtev.

Kazalo se ni niti najmanjše zanimanje za blago in izlasi pri krušnih sadovih je bil konsum popolnoma mrtev. Netržnost se je poostрила do skrajnosti a uplivala ni na tendenco slabo, kajti ona je ostala, seveda le nominelno. — Pšenica, rž in krmila so tendirala neizpremenjeno.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 34 $\frac{1}{2}$ do K 35 $\frac{3}{8}$, za dobavo K 34 $\frac{5}{8}$ do K 35 $\frac{3}{8}$. Tendence: uporna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 28'55, nova kampanja kron 24'90. — Tendence mirna. Vreme: oblačno.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 150 do 152 vin., mlade, srednje 150 do 152 v. mlade, lahke 144—145 vin. zaloga 24.251 komadov. Prignano 79 komadov, odgnano 277. Ostalo torej 24.053 komadov. Tendence trdna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'06, pšenica za oktober K 11'75, rž za april 10'17, oves za april 7'51, koruza za maj 6'71, ogrščica za avgust 13'45: tendence na realizacije mlohava.

Društvene vesti.

u Vransko. Ciril-Metodova podružnica priredi v nedeljo 21. tm. s sodelovanjem pevskega zbora „Ljudske knjižnice v Prekopi“ koncert s sledečim sporedom: 1. P. H. Sattner: Nazaj v planinski raj! 2. A. Medved: Oblakom. 3. A. Hribar: Hišica očetova. 4. P. H. Sattner: Peva Švicar po planinah. 5. A. Laharnar: Mladosti ni. 6. Govor potovalnega učitelja g. I. Prekoršeka ter izročitev diplome gostilničarju g. Košenini za nabranih 20 K v nabiralnik. 7. Perice. (Narodna.) 8. St. Mokranjac: II. Rukovet srbskih narodnih pjesama. 9. Stanko Premrl: Log za log se skriva... 10. Dr. A. Schwab: Slanica. Vstopnina 40 vin. Začetek točno ob 4. uri pop. — Pripominjamo, da bo nastopilo v mešanih zborih do 40 pevcev in pevk; zato se vljudno vabijo vsi prijatelji petja iz trga in okolice, da se udeležijo koncerta. — Za vsestransko zabavo po koncertu je skrbjeno. V nedeljo toraj vsi na koncert.

Listnica uredništva.

Leskovec pri Slov. Bistrici: Dopisov brez podpisa ne objavljamo. Če želite, da se objavi, javite svoje ime!

Poslovodja

za špecerijsko trgovino

izvežban v občevanju s strankami, z dobrimi priporočili, se išče za takoj ali ob novem letu. — Ponudbe, ako mogoče z sliko, prevzame uprava tega lista pod napisom

„Poslovodja v mestu“.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta
izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Lepo stanovanje

dve sobi, kuhinja, klet in vrt
se da s 1. decembrom t. l. v
najem **Pobrežje št. 229**
pri Mariboru.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš ljubljeni soprog, oče, brat, gospod

Maks Šribar

nadučitelj v Žusmu

danes ob pol 11. uri dopoldne nenadoma v 46. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega nam rajnega bode v soboto, dne 20. novembra 1909 ob pol 11. uri dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bode brala v župni cerkvi v soboto, dne 20. novembra 1909 ob 10. uri dopoldne. — Nepozabnega rajnega priporočamo v blag spomin in molitev.

ŽUSEM, dne 18. novembra 1909.

Josipina Šribar, soproga. Angela, Maks, Pepi Šribar, otroci. Andrej in Franc Šribar, brata. Antonija Šribar, sestra.

Zahvala.

Vsem sorodnikom ter vsem spoštovanim prijateljem in znancem, ki so naju ob smrti nepozabnega soproga, oz. očeta

dr. Ivana Omuleca

tolažili, izrekave svojo iskreno zahvalo.

Posebej se zahvaljuje pred vsem blagorodnemu gospodu dež.-sodn. svetniku dr. Preskerju, cenj. gospej Gomziji in vele-rodnom gospodom zdravnikom prof. dr. Koslerju iz Gradca dr. Žižeku in dr. Kristanu za požrtvovalno pomoč v bolezni. Zahvaljujemo se za udeležbo pri pogrebu c. kr. okr. glavarju, visokorodnemu gosp. dr. Weissu pl. Schleussenburgu, velecejenim tovarišem gospodom odvetnikom, čislanim udom okrajnega zastopa ormoškega in vsem zastopnikom drugih uradov, oblastev in korporacij, slavnemu učitelstvu ter pokojniku tako dragi šolski mladini, ki mu je na zadnji pot nasula cvetic, slavnima požarnima brambama na Hardeku in Trgovišču ter zastopništvu vojaškega bojnega društva iz Ptuja. Posebno se zahvaljuje blagorodnemu gosp. nadučitelju Rajšpu za tolažilne besede ob grobu. — Zahvaljuje se iskreno prečastiti duhovščini, ki je tako številno spremila dragega k večnemu počitku. Zahvaljuje se prav lepo častitim pevcem za krasno petje ganljivih žalostink.

Naj sprejmejo najino prisrčno zahvalo vsi darovalci krasnih vencev in vsi, ki so spremili nepozabnega na zadnji poti.

ORMOŽ, dne 15. listopada 1909.

555 1

Pavla Omulec in Jelica Forbelská.

Novo ustanovljena trgovina papirja

Ne ozirajte se na vsebino inserata

temveč pridite

v trgovino s papirjem in pisalnim orodjem

GORIČAR & LESKOVŠEK

v Celju, Graška ulica št. 7

Ceniki brezplačno na razpolago

Na debelo in na drobno

Solidna postrežba